

TOPLUM GÖZÜNDE SPOR ALGISI

Burçin AKDEMİR¹ Sevde MAVİ¹ Semiyha TUNCEL¹

¹⁻²⁻³Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu Ankara

Özet: Bu çalışmanın amacı, toplumda bireylerin spor branşlarını hangi sıfatlarla algıladıklarını ortaya koymaktır. Bu amaçla araştırmacılar tarafından; iyi spor, kötü spor, adil spor, amatör spor, vb. sıfatlar karşılığında katılımcıların akıllarına gelen ilk spor branşını eşleştirmelerini içeren bir görüşme formu oluşturulmuştur. Bu form, bizzat araştırmacılar tarafından Ankara ili merkez noktalarında (Altındağ İlçesi, Keçiören İlçesi, Çankaya İlçesi) rastgele seçilen bireylere (n=135) uygulanmıştır. Çalışma grubunun yaş ortalaması 31'dir. Elde edilen verilerin incelenmesiyle çalışmaya katılan bireylerin büyük bir çoğunluğu sporu «futbol» olarak tanımlamıştır. Katılımcıların cevaplarının toplamda 66 spor branşı ve 3 kavramdan oluştuğu bulunmuştur. Bununla birlikte en büyük yüzdelerin, “adaletsiz spor = futbol”, “yaşlı sporu = yürüyüş”, ve “yerli spor = güreş” eşleşmelerinde elde edildiği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: toplum, spor algısı, toplum gözünde spor

PERCEPTION OF SPORT IN THE SIGHT OF SOCIETY

Abstract: The aim of this study is to set forth people in society perceive the sports with which adjectives. With this purpose an interview form including; participants matches that first come to mind in return for attributes which is good sport, bad sport, impartial sport, amateur sport etc. has developed by researchers. The age mean of the study group was 31. This form has implemented by researchers at centre point of Ankara City (Altindag District, Kecioren District, Cankaya District) to casual people (n=135). At the result of the study, it was found that the majority of individuals who join in the research described sport as “football”. Participants' answers consist of 66 sport subjects and 3 notions. Additionally it was assigned that highest parcendages of research were “iniquitous sport=football”, “elderly sport=walking”, “local sport= wrestling” answer matchings.

Key Words: society, perception of sport, perception of sport in the sight of society

GİRİŞ

Spor Nedir?

Spor kelimesi İngilizce'nin yardımıyla dünyaya yayılmış olsa da, İngilizce bir kelime değildir. Latince dağıtmak, birbirinden ayırmak anlamına gelen "Disportere" veya "Deportere" kelimesinden doğmuştur. Bu şekilde kullanılan sözcük zamanla aşınmaya uğrayıp "Disport" şeklinde kullanılmaya başlanmıştır. 17 y. y.'dan itibaren de "Sport" şeklini almıştır(Atasoy ve Kuter 2005: 11-22).

Spor terimi, farklı kişilere, farklı şeyler çağrıştırdığından beri farklı şekillerde tanımlanmış ve yorumlanmıştır. Bazı kültürler balık avcılığını bir spor olarak değerlendirirken, diğerleri bir para kazanma, ailelerinin geçim ve hayatta kalabilmenin bir aracı olarak görebilirler. Bu demektir ki, sporun değişik kültürler, dinler ve uluslarda çeşitli tanımları olacaktır (Aslım 2007: 10-11).

Yandaşları en yaygın olan ilk tanıma göre spor, "insanın doğasında bulunan saldırganlık için sağlıklı ve barışçı bir emniyet su-pabı, saldırganlık güdüsünü denetim altına alan uygun bir dostça rekabet ortamı, savaşın da barışçıl ikamesidir". İkinci tanıma göre spor, "kişinin ruh ve beden sağlığını güvence altına alan, onun topluma uyumunu sağlayan, günlük hayatın gerginlik ve sürtüşmelerini masseden bir araçtır (Fişek 1985: 6-7).

Spor, treking, ski, balık avı ve avcılık gibi, açık havada yapılabilen hoş bir zaman ge-

çirme aracı, rekreasyon ve eğlencedir. Formal olmayan anlamda tamamen özgür ve gönüllü bir katılımdır (Coakley 1982, akt., Aslım 2007: 10-11). Başka bir tanıma göre ise spor, yenme ve başarma gibi insan iç-güdüsünün tatminini amaç edinen, belirli kurallar içerisinde yapılan, rekabete dayalı, sosyalleştirici, fiziki, zihni ve ruhi hareketler bütünüdür (Zengin ve Öztaş 2008: 50).

TOPLUM KAVRAMI

Toplum, belirli bir bölgede yaşayan insanlardan oluşmuş ve üyelerinin ortak bir yaşayış tarzını bölüştükleri en büyük bir insan grubudur (Dönmezer 1984, akt., Yücel 2004: 100-108). Türk Dil Kurumu ise toplumu; "yaşamlarını sürdürmek, birçok temel çıkarlarını gerçekleştirmek için işbirliği yapan, aynı toprak parçası üzerinde birlikte yaşayan ve ortak bir ekini olan insan kümesi" şeklinde tanımlamaktadır (tdkterim.gov.tr/bts/).

Toplumlar, uzun bir tarihsel evrim sonunda ortaya çıkmış örgütlenmelerdir. Ayrıca toplumlar, insanların fiziksel çevrelerine uyma çabalarının bir ürünüdür. Toplumsal örgütlenme, insanın varlığını sürdürme ve çoğalma imkânını arttırdığı için onun zaman içinde geliştirdiği bir uyum içindedir. Toplumsal hayat sayesinde insan, kendini diğer canlı türlerinden ayıran niteliklerini ortaya çıkarmış, geliştirmiş, sosyalleşmiş ve kültürü meydana getirmiştir. Bireyler zaman içinde toplumu terk etseler bile toplum yine de belirgin özellikleriyle kendini devam etti-

rır ve sahip olduğu özellikleri sosyalleşme yoluyla yeni bireylere aktarır (Aslım 2007, akt., Filiz 2010: 192-203).

TOPLUM ve SPOR

Spor toplumdaki en yaygın kuruluşlardan biridir. Şüphesiz ki spor en dar ve geniş anlamıyla insan yaşamında ve toplum sağlığında önemli yer tutan olaylar kümesidir (Atasoy ve Kuter 2005: 11-22). Günümüzde insanların fiziksel, duygusal ve toplumsal bakımdan gelişimi grup çalışmasının kolaylaştırılması, karşılıklı dayanışmanın sağlanması ve toplum üyeliğinin kazanılmasının en kolay yollarından biri spor olgusudur (Küçük ve Koç 2004: 131-141). Sporun, kişisel fayda ve görevleri yanında, sosyal yönden de çok önemli görevleri vardır (Aydın 2008: 3-11).

Temel amacı; insanın beden, ruhen ve sosyal yönden gelişmesine katkı sağlamak olan spor, modern toplum yaratmada çok etkin bir sosyal olgudur. Çağımızda, sporun bilinçli olarak yaygınlaştırılması ve halkın çağdaş anlamda spor yapması ile gelişmişlik arasında önemli ölçüde bir paralelliğin varlığı kabul edilmektedir (Aydın ve ark. 2007: 87-96).

Spor, fiziksel engelliler de dahil olmak üzere bireyler arası fark gözetmeden toplumun değişik kesimlerinin ilgi alanına girmektedir (Amman 1999, akt., Ramazanoğlu ve ark. 2005: 153-157). Bir toplumda spora katılımın şekli, düzeyi yararı ve sorunla-

rı sadece kişilerin yetenekleri ve ilgilerine bağlı değildir. Toplumun spora bakış açısı dolayısıyla sporu yönetim ve organizasyonu büyük önem taşımaktadır (Yücel 2004: 100-108). Sporun sosyal kalkınmaya olumlu yönde etki sağlayabilmesi, herşeyden önce geniş vatandaş kitlesinin temel spor kültürüne ve spor imkanlarına sahip olmasına bağlıdır. Şayet bu konuda istenen nitelikte bir seviyeye ulaşmamış ise, sosyal yapı araştırmaları ile sebepleri tespit edilmeli ve değerlendirilmelidir (Keten 1993: 22) .

AMAÇ

Araştırmanın amacı; bireylerin spor branşlarını hangi sıfatlarla tanımladıklarını ortaya koymaktır. Bununla birlikte toplumca hangi spor branşlarının ilk akla gelen cevap olduğu ve cevapların çeşitliliği de ölçülmek istenmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara’da farklı bölgelerde yaşayan 135 kişi oluşturmuştur. Katılımcıların %49’u kadın, %51’i erkek, yaş ortalamaları $\bar{x} = 31$ ’dir. Katılımcılara “sıkı yapılandırılmış mülakat” tekniği ile oluşturulmuş bir görüşme formu uygulanmış; bu form, bizzat araştırmacılar tarafından Ankara ili merkez noktalarında (Altındağ İlçesi, Keçiören İlçesi, Çankaya İlçesi) rastgele seçilen bireylere uygulanmıştır. Katılımcılar, formu oluşturan 27

sıfatın karşısına akıllarına gelen ilk spor branşını yazmak suretiyle araştırmaya katılmışlardır. Katılımcılara ait bilgiler Tablo 1’de verilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak açıklanmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların spor branşlarını hangi sıfatlarla algıladıklarına ilişkin bulgular Tablo 1, 2, 3 ve 4’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Bilgiler

Bölge	Kadın	Erkek	Toplam Kadın+Erkek	Yaş Ortalaması
Ulus	21	24	45	33
Keçiören	25	20	45	31
Kızılay	20	25	45	29
TOPLAM	66	69	130	31

Tablo 2. Araştırmanın Nitel Bulguları

	KEÇİÖREN	ULUS	KIZILAY	TOPLAM
Spor	Futbol	Futbol	Sağlık - Futbol	Futbol
İyi Spor	Yüzme	Futbol	Yüzme	Yüzme
Kötü Spor	Boks	Boks	Boks	Boks
Zengin Spor	Golf	Golf	Golf	Golf
Fakir Spor	Yürüyüş	Atletizm	Futbol	Futbol
Kadınsı Spor	Jimnastik	Voleybol	Voleybol	Voleybol
Erkeksi Spor	Futbol	Boks	Futbol	Futbol
Adil Spor	Atletizm	Voleybol	Atletizm	Atletizm
Adaletsiz Spor	Futbol	Futbol	Futbol	Futbol
Amatör Spor	Yürüyüş - Futbol	Futbol	Futbol	Futbol
Profesyonel Spor	Futbol	Futbol	Futbol	Futbol
Basit Spor	Yürüyüş	Voleybol	Futbol	Yürüyüş
Zor Spor	Atletizm	Atletizm	Atletizm	Atletizm
Güçlü Spor	Halter	Güreş	Halter	Halter
Zayıf Spor	Atletizm	Cimastik	Atletizm	Atletizm
Genç Sporu	Atletizm	Futbol	Atletizm	Atletizm
Yaşlı Sporu	Yürüyüş	Golf	Yürüyüş	Yürüyüş
Zarif Spor	Jimnastik	Jimnastik	Jimnastik	Jimnastik
Kaba Spor	Boks	Güreş	Boks	Boks
Eski Spor	Güreş	Güreş	Güreş	Güreş
Yeni Spor	Curling	Badminton	Curling	Curling
Eğlenceli Spor	Futbol-Voleybol	Futbol	Futbol	Futbol
Sıkıcı Spor	Futbol	Futbol	Futbol	Futbol
Yerli Spor	Güreş	Güreş	Güreş	Güreş
Yabancı Spor	Amerikan Futbolu	Amerikan Futbolu	Amerikan Futbolu	Amerikan Futbolu
Medeni Spor	Satranç	Tenis	Tenis	Tenis
İlkel Spor	Cirit Atma	Güreş	Atletizm	Atletizm

ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Ocak-Şubat-Mart 2012 Sayı: 3 / Cilt: 2 Shoo January- February- March 2012 Volume:03 Issue:02 Kodu:JEL M

www.iibdergisi.com

	SPOR	İYİ SPOR	KÖTÜ SPOR	ZENGİN SPOR	FAKİR SPOR	KADINSI SPOR	ERKEKSİ SPOR	ADİL SPOR	ADALETİSİZ SPOR	AMATÖR SPOR	PROFESYONEL SPOR	BASİT SPOR	ZOR SPOR
Futbol	40	29	15	14	35	0	40	13	63	48	43	18	3
Atletizm	10	7	2	2	24	7	4	24	10	13	11	5	31
Güreş	0	3	16	0	16	0	17	9	10	0	1	3	5
Boks	0	0	49	0	8	0	33	11	18	5	4	1	9
Yürüyüş	0	0	0	0	22	0	0	0	0	23	0	33	0
Yüzme	6	29	0	3	2	4	1	7	0	6	9	0	4
Golf	0	0	0	54	0	0	0	0	0	1	2	5	2
Tenis	1	7	4	41	1	20	0	8	1	0	6	0	8
Jimnastik	0	6	1	0	0	29	0	3	2	0	4	1	5
Voleybol	13	17	1	2	2	42	0	12	1	7	8	13	1
Curling	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yoga	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Taekwondo	2	2	2	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2
Basketbol	6	19	1	3	0	1	6	9	11	2	31	1	9
Fitness	2	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	2
Bilardo	1	0	1	0	0	0	0	0	1	3	3	2	0
Hentbol	2	0	9	0	6	1	1	1	0	4	0	9	0
Aerobik	0	1	0	1	0	8	0	0	0	3	0	0	0
Kayak	0	5	3	0	0	0	0	2	0	0	1	0	8
Buz Pateni	0	1	0	0	0	5	0	0	3	0	1	0	1
Masa Tenisi	0	1	0	1	2	1	1	4	0	4	0	9	1
Bisiklet	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Pilates	0	1	0	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0
Su Topu	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Badminton	0	0	3	0	0	1	0	0	0	3	0	3	0
Karate	0	0	6	0	4	0	3	1	0	0	0	0	0
Kapoera	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eskrim	0	0	0	0	2	0	0	3	0	2	2	0	1
Briç	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Atıcılık	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Satranç	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0
Halter	0	0	3	0	2	0	18	0	3	0	1	0	9
Ralli	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1
Amerikan Futbolu	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Body	0	0	1	0	0	0	8	0	1	0	2	0	0
Paraşüt	0	0	1	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0

ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Ocak-Şubat-Mart 2012 Sayı: 3 / Cilt: 2 Shoo January- February- March 2012 Volume:03 Issue:02 Kodu:JEL M

www.iibdergisi.com

Tablo 3. Araştırmanın Nicel Bulguları – 1

Hokey	0	0	2	0	5	0	1	2	2	0	0	0	3
Kick Box	0	0	4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Bowling	0	0	0	1	0	0	0	4	0	0	0	0	0
Beyzbol	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Binicilik	0	0	0	2	0	1	2	0	0	0	0	0	0
Yelken	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Squash	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yat Yarışı	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bocce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Dans	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
Dart	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0
Judo	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Rafting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	5
Rugby	0	0	0	0	0	0	5	0	3	0	0	0	0
Kung-Fu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Dağcılık	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Bilek Güreşi	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0
Motor Sp.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Step	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0
Jiu-Jitsu	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Sağlık	29	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Müsabaka	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yaşam	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tablo 4. Araştırmanın Nicel Bulguları – 2

	GÜÇLÜ SPOR	ZAYIF SPOR	GENÇ SPORU	YAŞLI SPORU	ZARIF SPOR	KABA SPOR	ESKİ SPOR	YENİ SPOR	EĞLENCELİ SPOR	SIKICI SPOR	YERLİ SPOR	YABANCI SPOR	MEDENİ SPOR	İLKEL SPOR
Futbol	1	8	31	0	0	5	16	0	28	28	12	5	2	12
Atletizm	10	22	27	2	1	0	14	3	6	22	12	0	10	24
Güreş	28	0	0	1	0	31	58	0	0	6	88	0	2	21
Boks	25	0	2	0	0	36	1	0	0	2	0	0	0	16
Yürüyüş	0	13	0	61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yüzme	0	0	12	0	13	0	4	6	14	0	0	0	8	0
Golf	1	3	0	26	8	0	0	4	0	6	0	0	12	1
Tenis	0	4	2	7	19	0	1	4	9	6	0	2	23	0

ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Ocak-Şubat-Mart 2012 Sayı: 3 / Cilt: 2 Shoo January- February- March 2012 Volume:03 Issue:02 Kodu:JEL M

www.iibdergisi.com

Jimnastik	0	18	13	0	42	1	0	3	7	0	0	0	1	0
Voleybol	0	10	8	1	3	2	0	0	21	7	0	0	14	0
Curling	0	0	0	1	0	0	0	22	0	2	0	3	1	0
Yoga	0	0	0	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Taekwondo	2	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	2
Basketbol	2	1	9	2	6	2	2	0	15	6	4	4	11	1
Fitness	0	1	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Bilardo	0	3	1	1	0	0	0	0	2	4	1	0	1	0
Hentbol	2	5	1	0	0	3	0	2	0	14	0	5	3	0
Aerobik	0	1	1	0	0	0	0	2	5	0	0	1	0	0
Kayak	0	0	0	0	2	0	0	6	2	0	0	5	2	0
Buz Pateni	0	0	2	0	10	0	0	0	7	1	0	0	3	0
Masa Tenisi	0	7	6	10	6	0	0	0	3	6	0	0	1	0
Bisiklet	2	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0
Pilates	0	4	0	0	3	0	0	7	0	0	0	2	0	0
Su Topu	0	0	0	0	0	0	0	6	2	0	0	2	0	0
Badminton	0	0	4	0	0	0	0	19	0	0	0	4	2	0
Karate	0	2	2	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Eskrim	0	4	0	0	8	0	3	2	0	0	1	2	7	3
Briç	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Atıcılık	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Satranç	0	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	15	0
Halter	46	0	1	0	0	6	3	0	0	2	0	0	0	2
Amerikan Futbolu	5	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	46	0	4
Body	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Paraşüt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Hokey	0	0	2	0	0	2	0	8	4	7	0	9	0	0
Kick Box	1	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	1
Bowling	0	3	0	0	0	0	0	0	2	0	0	3	5	0
Beyzbol	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	11	0	2
Binicilik	0	4	0	1	1	0	2	0	0	0	1	0	4	0
Squash	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0
Bocce	0	1	0	4	0	0	0	11	0	0	0	2	1	0
Dans	0	0	1	0	3	0	0	0	3	0	0	0	0	0
Dart	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Judo	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	1	1
Orientring	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Rafting	0	0	0	0	0	0	0	2	3	0	0	0	0	0
Rugby	1	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	5	0	0
Dağcılık	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
Bilek Güreşi	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Motor Sp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0

Folklör	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Kayakla Atlama	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sumo Güreşi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
Vücut Geliştirme	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kriket	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Polo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kaykay	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Surf	0	0	4	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Frizbie	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0
Futsal	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0

Araştırmada, toplum gözünde sporun genel olarak “futbol” branşını çağrıştırdığı ve katılımcıların cevaplarının toplamda 66 spor branşından oluştuğu bulunmuştur. Ayrıca toplum gözünde genel olarak spor, fakir spor, erkeksi spor, adaletsiz spor, amatör spor, profesyonel spor, “eğlenceli spor” ve sıkıcı spor” kavramlarının futbol; “yerli spor” ve “eski spor” kavramlarının güreş; “adil spor”, “zor spor”, zayıf spor”, genç sporu”, “ilkel spor” kavramlarının atletizm; “kötü spor”, ve “kaba spor” kavramlarının boks; “basit spor” ve “yaşlı sporu” kavramlarının yürüyüş; “iyi spor” kavramının yüzme; “zengin spor” kavramının golf; “kadın-sı spor” kavramının voleybol; “güçlü spor” kavramının halter; “zarif spor” kavramının jimnastik; “yeni spor” kavramının curling; “medeni spor” kavramının tenis sporuyla özdeşleştirildiği saptanmıştır.

SONUÇ

İnsan topluluklarını millet yapan kültür unsurlarından biri de spordur. Spor, kişisel olduğu kadar, sosyal bir olaydır. Türk milletin sosyal tarihi içinde oluşan spor tarihinin, çağlar içindeki akışında, yaşadıkları

ortam, meydana getirdikleri spor olaylarında etkili olmuştur (Güven 1992: 1). Modern toplumların hayatında spor ve sportif faaliyetler çok önemli hale gelmiştir. Bilinçli bir biçimde bireylerine spor yaptıran toplumlar, bir yandan bireylerine büyük çapta fayda sağlamakta, diğer yandan ise, sosyal kalkınmanın unsurlarından biri olarak toplum için önemli bir fonksiyonu yerine getirmektedir (Aydın 2008: 3-11).

Araştırmada verilen cevapların en çok futbol branşı çerçevesinde şekillendiği görülmüştür. Karahüseyinoğlu ve arkadaşlarının(2003) yaptığı çalışmada halkın spora eğiliminin düşük olduğu ve bununla birlikte ilkokul mezunlarının %62,9’unun spor yapmadığı, %37,1’inin spor yaptığı ve üniversite mezunlarının ise %24,7’sinin spor yapmadığı, %75,3’ünün spor yaptığı ve ankete katılan bireylerin diğer branşlara göre en fazla futbol ile (%36.3) ilgilendiği anlaşılmıştır.

Arıkan ve arkadaşları(2004), spor seyircileri ile yaptıkları çalışmada seyircilerin büyük bir çoğunluğunun(%90) sporla ilgili olaylardan yeterince haberdar olduğu bu-

lunmuştur. Branşlara göre bakıldığında ise; basketbol (%94) ve futbol (%91.3) seyircisinin, güreş (%70) seyircisine oranla sporla ilgili olaylardan daha fazla haberdar oldukları anlaşılmıştır.

Tel ve Köksalan'ın(2008) öğretim üyelerinin spor yapma alışkanlıklarını ölçmek amacıyla yaptıkları çalışmanın sonucuna bakıldığında, erkek öğretim üyeleri yürüyüş ve futbolu tercih ederken, kadın öğretim üyelerinin; yürüyüş, halk oyunları ve modern dansları tercih ettikleri bulunmuştur. Bununla birlikte kadın öğretim üyelerinin; basketbol, avcılık, vücut geliştirme, kayak, dağcılık, kürek ve binicilik gibi faaliyetlere katılmadıkları görülmüştür. Sağlığını korumak için spor yapmak en yüksek oranda tespit edilmiştir.

Bireylerde sağlıklı yaşam bilincinin gelişmesi, yaşam tarzının iyileştirilmesi ve riskli davranışlardan kaçınarak bu konuda olumlu davranışları benimsemesi beklenir. Kişilerin spor konusundaki tutumlarının belirlenmesi ve var olan bu tutumlar doğrultusunda davranış değiştirilmesi hedeflenmelidir. Toplumun yapısını oluşturan toplumsal ilişkiler ağının ve bunları belirleyen kurumların değişmesi toplumsal değişim açısından önem taşır. Değişim küçük veya büyük boyutlu, önemli veya önemsiz olabilir. Önemli olan değişimin toplum üzerinde yarattığı etkidir (Ünal ve Mengütay 2009: 253-262).

Toplum açısından bu denli önemli bir kavramın Türk toplumunca hakettiği değeri görmediği aşikardır. Toplumumuzda kadın-

ların, özellikle annelerin çoğunlukla sporla ilgilenmemesi; erkeklerin ise büyük bir oranda futbol branşı ile ilgilenmesi Türk çocuklarının spora olan ilgisini dar bir çerçevede kalmaya mahkum etmektedir. Bununla birlikte medyanın toplumun ilgi gösterdiği sporlara yer vermesi; toplumun ise medyanın yer verdiği sporlarla ilgilenmesi, sporun toplumumuzca daha iyi tanınmasını engelleyen bir kısır döngüdür. Bu durumun tersine dönmesi ise ancak halkın sporla ilgili bilinçlenmesi; medyada çokça yer verilen spor branşlarının yanında, zevkleri doğrultusunda başka spor branşlarıyla da ilgilenmesi ve “herkes için spor” felsefesinin benimsenmesi ile gerçekleşebilir.

KAYNAKLAR

ARIKAN, A.N., GÖKTAŞ, Z., YILDIRAN, İ., (2004). “Farklı Branşlardaki Spor Seyircilerinin Spor Ortamına İlişkin Görüşleri” Kastamonu Eğitim Dergisi Cilt 12, s. 2.

ATASOY, B., KUTER, F.Ö., (2005). “Küreselleşme ve Spor” Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 18, s. 1.

AYDIN, A.D., (2008). “Türkiye’de Sporun Topluma Yaygınlaştırılması Sürecinde Yaz Spor Okullarının Rolünün Belirlenmesi” Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Cilt 10, s. 1.

AYDIN, A.D., DEMİR, H., YETİM, A.A., (2007). “Türk Spor Politikalarında Öngörülen Hedeflerin Gerçekleşme Düzeylerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma (GSGM Örneği)” Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Cilt 1, ss. 2- 87 – 96

FİŞEK, K., (1985). “Türkiye Spor Tarihi” Gerçek Yayınevi, İstanbul.

GÜVEN, Ö., (1992). “Türklerde Spor Kültürü” Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Sayı: 57, Türk Kültüründen Görüntüler Dizisi, s. 16.

KETEN, M., (1993). “Türkiye’de Spor” Polat Ofset, Ankara.

KÜÇÜK, V., KOÇ, H., (2004). “Psiko-sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan ve Spor İlişkisi” Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi s. 10.

ÜNAL, H., MENGÜTAY, S., (2009). “Sporun Sosyal Yönden Pazarlanmasına İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme” Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi Cilt 6 s. 2.

TEL, M., KÖKSALAN, B., (2008). “Öğretim Üyelerinin Spor Etkinliklerinin Sosyolojik Olarak İncelenmesi (Doğu Anadolu Örneği)” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt 18 s. 1.

YÜCEL, M., (2004). “Gelişim ve Öğrenmenin Spor Kültürünün Oluşmasına Etkisi” Doğu Anadolu Bölgesi Araştırma Dergisi Cilt 2 s. 3.

İNTERNET KAYNAKLARI

tdkterim.gov.tr/bts/ Erişim: 10.11.2011

ASLIM, M., (2007). “Modern Toplumda Sporun İşlevi Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma”, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Bölümü Yayınlanmış Yük.Lis. Tezi. <http://www.belgeler.com/blg/t09/modern-toplumda-sporun-islevi-uzerine-karsilastirmali-bir-arastirma-a-comparative-study-on-function-of-sport-in-modern-society> 10-11.pdf Erişim: 17.10.2011

ZENGİN, E., ÖZTAŞ C., (2008). “Yerel Yönetimler ve Spor”, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi. <http://www.iudergi.com/tr/index.php/sosyalsiyaset/article/viewFile/421/373/Sayı:55/50.pdf> Erişim: 17.10.2011

RAMAZANOĞLU, F., KARAHÜSEYİNÖĞLU, M. F., DEMİREL, E. T., RAMAZANOĞLU, M. O., ALTUNGÜL, O., (2005). “Sporun Toplumsal Boyutlarının Değerlendirilmesi”, Fırat Üniversitesi Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi. web.firat.edu.tr/personel/yayinlar/fua_19/19_36999.doc /Sayı:3/153-157.pdf Erişim: 03.11.2011

FİLİZ, Z., (2010). “Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşmesinde Spora Katılımın Değerlendirilmesi”, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. [http://dergi.nigde.edu.tr/index.php/besyodergi/article/view/214 /Sayı:3/192-203.pdf](http://dergi.nigde.edu.tr/index.php/besyodergi/article/view/214/Sayı:3/192-203.pdf) Erişim: 25.11.2011

KARAHÜSEYİNOĞLU, M. F., ARSLAN, C., RAMAZANOĞLU, F., (2003). “Elazığ Halkının Spora Karşı Eğiliminin İncelenmesi”, Fırat Üniversitesi Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi. [http://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:1hWrynSOUC8J:scholar.google.com/&hl=tr&as_sdt=0,5 /Sayı:1/70-74.html](http://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:1hWrynSOUC8J:scholar.google.com/&hl=tr&as_sdt=0,5/Sayı:1/70-74.html) Erişim: 22.11.2011